

KP

ANBEFALET LITTERATUR

4. SEMESTER
Tagensvej 86

**SYGEPLEJERSKE-
UDDANNELSEN
KØBENHAVNS
PROFESSIONSHØJSKOLE**

Gældende for forårssemesteret 2021

Anbefalet litteratur på 4. semester – Tagensvej 86

Se semesterbeskrivelse 4. semester og studieordning for sygeplejerskeuddannelsen 2019

Sygeplejerskeuddannelsen

Institut for Sygeplejerske- og Ernæringsuddannelser
Københavns Professionshøjskole

Gældende for forårssemesteret 2021

Uddannelsesleder med ansvar for 4. semester

Lene Just, KP Nørrebro

Semesterkoordinator på 4. semester

Karen Tind Nielsen, KP Nørrebro

Ulla Gars Jensen, KP Nørrebro

ANBEFALET LITTERATUR

Valgfrie elementer

Fælles oplæg:

Det politiske landskab og klinisk lederskab

Gillespie, M. (2010). Using the Situated Clinical Decision-Making framework to guide analysis of nurses' clinical decision-making. *Nursing Education in Practice* 10:333-340.

Haase, K. et al., (2016). Nye begreber i sygeplejerskeuddannelsen. *Uddannelsesnyt* nr. 3 – 27. årgang, s. 11- 16.

Hjortbak, B & Handberg, C. (2018) Det Politisk Landskab: J. F. Andersen & Kirsten Falk (Red.). *Sundhedsvæsenet på tværs*. København: Munksgaard, s. 19 – 33.

Kvalitetsudvikling og kvalitetssikring

Pedersen I, Lund M, Eldrup D S og Glasscock T (2019): Kvalitetsudvikling I: Eldrup D S og Glasscock T (Red.), At lede sygepleje. Gads Forlag Kapitel 13

Konfliktforståelse og konflikthåndtering

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (2012). Konflikt og kontakt. Hovedland, s. 41 – 65 (Kap. 2 At forstå konflikter) og s. 82–88 (Kap. 5 Kommunikation - Kortslutning og kontakt)

Videoklip: <https://www.foa.dk/forbund/temaer/p-aa/sig-det-hoejt/tema-videoer>
Se videoerne “Bryd Tabuet” At tale om fejl” og “Psykologisk tryghed”

Information, Kommunikation og velfærdsteknologier

Sorknæs,A.D, Kolbæk,R & Fredskild,T.U (2018) De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling i: Fredskild, T.U, Kolbæk,R, Sorknæs,A.D & Gars,U (red): *Sundhedsinformatik i sundhedsvæsenet* s. 23 – 45. Gads Forlag København

Svenningsen, H & Fredskild, T.U (2017) Velfærdsteknologiske muligheder for patientinddragelse i: Pii, K.H & Fredskild, T.U (red): *Patientinddragelse i praksis-erfaringer, metoder og perspektiver* s. 169-197. Gads Forlag København.

Familie, pårørende og netværk

Attrup, L.M & Olsson, R.J(2008): Power I projekter og portefølje s.145 – 162, 2. udgave Djøf Forlag København

[Bekendtgørelse af Lov om Social Service. LBK nr. 798 af 07/08/2019](#)

[Bekendtgørelse af Sundhedsloven. LBK nr. 903 af 26/08/2019](#)

Brinkmann, S., 2015. Etik i en kvalitativ verden I: S. Brinkmann og L. Tanggaard, (Red.), Kvalitative metoder. En grundbog. København: Hans Reitzels Forlag, s. 463-479.

Center for frivilligt socialt arbejde. *Guide. Tavshedspligt i frivilligt socialt arbejde*. https://frivillighed.dk/files/media/documents/guides/guide_2757_1552382471.pdf (tilgået 29.11.2019).

Dalsgaard, A & Meldgaard, L (2018): Familien i det senmoderne samfund. I: *Sociologi for sundhedsprofessionelle*. Gads Forlag

Danske Patienter. *Hvad har pårørende krav på*. <https://danskepatienter.dk/patienter-paarørende/hvad-har-paarørende-krav-paa> (tilgået 29.11.2019).

Dansk selskab for patientsikkerhed (2017) *Pårørendeinddragelse – personale på gyngende grund*. <https://patientsikkerhed.dk/content/uploads/2017/11/paarørendeinddragelsepersonalepaagygngende-grund.pdf> (tilgået 29.11.2019).

Danske Regioner. *Værdien af værdibaseret styring i Sundhedsvæsenet* <https://www.youtube.com/watch?v=SroPorRufbo>

Danske Patienter. *Hvad har pårørende krav på*. <https://danskepatienter.dk/patienter-paarørende/hvad-har-paarørende-krav-paa> (tilgået 29.11.2019).

Etisk Råd: *De pårørende som omsorgspersoner og samarbejdspartnere* <https://livetsafslutning.etiskraad.dk/1/tema-3-parørende#aktiviteter> (tilgået 08.12.2020)

Gars, U., (2017). TEKU-modellen – et fælles sprog til at forstå, tænke og tale om teknologier i arbejdslivet I: T.U. Fredskild og D. Dalkjær (Red.). *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet*. København: Gads Forlag, s. 169- 186.

Kaae A. og Olsen, P.B., (2018). *Problemorienteret projektarbejde - en værktøjsbog*. Forlag: Samfundslitteratur, 5.udgave, s. 225 - 251.

Kelada, L., Wakefield, C. E., Doolan, E. L., Drew, D., Wiener, L., Michel, G., & Cohn, R. J. (2019). Grandparents of children with cancer: a controlled comparison of perceived family functioning. *Supportive care in cancer*, 27(6), 2087-2094.

KMD Analyse, 2018. *KMD analyse: pårørende på arbejdsmarkedet*. [pdf]. KMD Analyse. Tilgængeligt hos: <https://www.kmd.dk/analyse> [Åbnet 2. december 2019].

Kristeligt Dagblad (2017): <https://www.kristeligt-dagblad.dk/familieliv/fortidens-idealer-fylder-naaret-gaelder-familien> (Åbnet 11.dec. 2020)

Melcher, U., Sandell, R., & Henriksson, A. (2015). Maintaining everyday life in a family with a dying parent: Teenagers' experiences of adapting to responsibility. *Palliative & Supportive Care*, 13(6), 1595-1601.

Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., & Jørgensen, P. S. (2019). *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne: Håndbog i opgaveskrivning og metode*. København: Samfundslitteratur. s. 92-103.

Niklasson, G. (Red.) (2013). *Sundhed, menneske og samfund*. Samfundslitteratur. kap.13, s.271-280.

Region Sjælland. *Spilleregler 2.o*. <https://www.regionsjaelland.dk/Sundhed/patient-i-region-sjaelland/frivillighedskoordinator/Documents/spilleregler%2020pdf.pdf> (tilgået 29.11.2019).

Riiskjær E. (2020). *I patientens fodspor*. Munksgaard. S. 195-206.

Sundheds- og ældreministeriet (2016) *Nationale mål for sundhedsvæsenet*. https://www.sum.dk/~media/Filer%20-%20Publikationer_i_pdf/2016/Nationale-maal/SUM-Nationale-maal-L-april-2016.pdf (tilgået 29.11.2019).

Sundhedsstyrelse (2016) *Styrket indsats mod ensomhed i hjemmeplejen* https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/Ensomme-hjemmehjaelpsmodtagere/SST_Eksempelsamling.ashx?la=da&hash=88E30D7033DFCC93D29FBFC0FD07B6A9E86A1D91&hash=88E30D7033DFCC93D29FBFC0FD07B6A9E86A1D91

Sundhedsstyrelsen (2020) *Eksempler på god praksis i kommunale indsatser til pårørende til svækkede ældre*. <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/God-praksis-paarørende-til-svækkede-ældre/Erfaringsindsamling---God-praksis-i-kommunale-indsatser-til-paarørende-til-svækkede-ældre.ashx?la=da&hash=CE0E8D7CACB8C9C7367143B11B19CA2095419229>

Sygeplejersken Podcast (2020): <https://podcasts.apple.com/dk/podcast/sygeplejersken-podcast/id1488081344?l=da> (åbnet 11.december 2020)

Thomsen, C., Frovin, S., Johansen C. (2016) *Frivillighedens kraftværk*. s. 16-21. Center for Frivilligt Socialt Arbejde.

Videnscenter for brugerinddragelse i sundhedsvæsenet. *Tema: Patientinddragelse*. https://www.regioner.dk/media/1535/tema_pr_redigeret_layoutet_260215_o.pdf (Tilgået 29.11.2019).

Voltelen, B. og Bjerre, J., (2018). *Familiedialog og refleksion ved alvorlig sygdom*. København: Samfundslitteratur, kap. 1 (s. 19-27), kap.2 (s. 33-46), kap 3(s. 47 – 58), kap.5 (s. 85-107).

Wind, G., & Jorgensen, G.K. (2019). "It has been fun. Super-duper fantastic": Findings from a Danish respite programme to support young carers. *Health and Social Care in the Community*, <https://doi.org/10.1111/hsc.12844>.

Ældresagen, 2019. Gode råd til pårørende der arbejder. [online]. (opdateret d. 9.9.2019). Tilgængeligt hos: <https://www.aeldresagen.dk/> [Åbnet 2. december 2019].

At blive ældre i et køns- og kulturperspektiv

Alsvåg, H. (2018). Den skandinaviske velfærdsstat – udvikling af sundhedsvæsenet med vægt på ældreomsorgen. I S. Glasdam & F.F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi – perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads s. 63-88.

Birkler J. (2017) Etiske dilemmaer. I Jastrup S. & Holm E. *Sygepleje til Ældre*. Munksgaard. s. 303-314

Bojsen-Møller, M.J. & Nielsen, O.F. (2012) Normal aldring. I *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet*, København: Munksgaard s. 491-501.

Brünner, R.N. (2018) At miste en livsledsager i sit otium. I S. Glasdam & F.F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi – perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads Forlag s. 424-436.

Bülow, M.H. (2018) Gerontologisk forståelsesramme – hvad er (god) aldring? I S. Glasdam & F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi – Perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads Forlag s. 35-50.

Bøgmosse, J & Martinsen, B. (2019) "Jeg mangler en halvdel" – ægtefællers oplevelse af plejehjemsflytning. *Klinisk Sygepleje*, 33(3), s. 191-203.

Christensen, K. (2018) Fysiske og kognitive ændringer gennem voksenlivet. I S. Glasdam & F.F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi – perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads Forlag s. 276-290.

Debesay, J., Arora, S. & Bergland, A. (2018) Livet som ældre med migrationsbaggrund. I S. Glasdam & F.F. Jacobsen (Red), *Gerontologi – perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads Forlag s. 157-169.

Drageset, I. (2009). Forholdet mellom avhengighet og autonomi i hjemmesykepleien. *Klinisk Sygepleje*, 23(02), 15-23.

Frederiksen, Hanne W.: Dårlig sundhed rammer hele familien. *Sygeplejersken* 2019; 3: 30-31

Glasdam, S. (2018) Alder og aldring kan betragtes på mange måder. I S. Glasdam & F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi – Perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads Forlag, s. 20-34.

Glasdam, S. & Jacobsen, F.F. (2018) Indledning: Livet som ældre i en skandinavisk kontekst. I S. Glasdam & F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi – Perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads Forlag s. 9-34.

Grøn, L. 2018. Sårbarhed i ældrelivet mellem kategorisering og erfaring. Hvem er de sårbare ældre? I: Glasdam, S. og Jacobsen F.F. (red.). *Gerontologi - Perspektiver på ældre*. Side 338 – 353.

Hillestad, A.H. & Øye, C. (2018) Beboerfællesskaber på plejehjem – med fokus på mennesker med demens. I S. Glasdam & F.F. Jacobsen (Red), *Gerontologi – perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads Forlag, s. 371-386.

Holm, E. og Henriksen, L. 2017. Sygdomme hos den geriatriske patient. I: Jastrup, S. og Holm E. (red.). *Sygepleje til ældre*. Munksgaard. Side 53 – 63

Kalfoss M. 2016. Gender Differences in Attitudes to Ageing among Norwegian Older Adults. *Open Journal of Nursing* 6, s. 255-266.
https://www.researchgate.net/publication/299560334_Gender_Differences_in_Attitudes_to_Ageing_among_Norwegian_Older_Adults

Kjær, T.A. (2018) Når døden er i sigte. I: S. Glasdam & F.F. Jacobsen (Red), *Gerontologi – perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads Forlag, s. 437-450.

Kompetencecenter for Patient Oplevelser (KOPA) og Ældre Sagen. 2020. En værdig behandling – ældre medicinske patienters oplevelser med sundhedsvæsenet. Side 5 – 10 og 20 – 65.

Larsen L 2016. Alderismens tidsalder. *Gerontologi* 32 (2), s. 4-7. <https://danskgerontologi.dk/wp-content/uploads/2018/09/201621.pdf>

Lien, C., Rosen, T., Bloemen, E. M., Abrams, R. C., Pavlou, M., & Lachs, M. S. (2016). Narratives of Self-Neglect: Patterns of Traumatic Personal Experiences and Maladaptive Behaviors in Cognitively Intact Older Adults. *Journal of the American Geriatrics Society*, 64(11), s. 195-e200.

Munksgaard, M.E. (2018). Ældre, it og teknologi. I S. Glasdam & F.F. Jacobsen (Red.), *Gerontologi – perspektiver på ældre mennesker*, København: Gads Forlag, s. 259-275.

Nielsen DS, Minet L, Zeraig L, Rasmussen DN, Sodemann M 2018. "Caught in a Generation Gap": A Generation Perspective on Refugees Getting Old in Denmark – A Qualitative Study. *Journal of Transcultural Nursing* 29(3) 265-273.
https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1043659617718064?casa_token=QANo9TVASkoAAAAA:pEflg-Q1-TD7qwEWvXYesFggWyjeoSjqD-bIsSMNK8guHgDkfuPeck3M2hYS36bkZr4F9xLsM9

Nørredam, M. 2011. Migration, etnicitet og helbred. I Iversen, L., Lund, R., Christensen, U. (red.) *Medicinsk sociologi – sociale faktorerens betydning for befolkningens helbred*. København: Munksgaard Danmark, s. 161-179.

WHO 2011: European report on preventing elder maltreatment. Why elder maltreatment needs to be tackled in Europe. Kapitel 1. S. 1-12.

<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/107293/e95110.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Socialstyrelsen (2014) Review: Forebyggelse af ældres selvmord – evidensbaseret viden. Hentet d. 28. november 2019 fra <http://www.sufo.dk/wp-content/uploads/2014/06/Review-Forebyggelse-af-aeldres-selvord-evidensbaseret-viden-2014.pdf>

Sundhedsstyrelsen (2019) Ældres sundhed og trivsel - Ældreprofilen. Hentet 28 november 2019

<https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/%C3%86ldres-sundhed-og-trivsel.ashx?la=da&hash=3835E7DDE20760469754D66649C3CACCF47125B> s. 7-37.

Sundhedsstyrelsen (2016) Styrket indsats mod ensomhed hos ældre mennesker med meget hjemmehjælp. Hentet d. 28. november 2019, fra <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2016/Styrket-indsats-mod-ensomhed-hos-%C3%A6ldre-mennesker-med-meget-hjemmehj%C3%A6lp/Styrket-indsats-mod-ensomhed-hos-%C3%A6ldre-mennesker-med-meget-hjemmehj%C3%A6lp-Rapport.ashx?la=da&hash=DF308671AF239951221C0192DE7F70260910068B> s. 19-40.

Swane, C.E. (2018) Forskelle i ældre menneskers sociale isolation – erfaringer fra et hollandsk studie.

Nyhedsbrev, juni. Fonden Ensomme Gamles Værn. Artiklen er baseret på: Machielse, Anja (2015).

The Heterogeneity of Socially Isolated Older Adults: A Social Isolation Typology. Journal of Gerontological Social Work, 58:4, s. 338-56. Hentet 28. november 2019, fra

https://www.egv.dk/images/konferencer/Empowerment_of_socially_isolated_older_persons/PDF-juni-2018-Forskellighed-i-ldre-menneskers-sociale-isolation.pdf

Swane, C.E. (2017) Ældre menneskers ensomhed – etablering af et sundhedsfagligt felt. Månedsskrift for almen praksis juni/juli 2017. Hentet 28. november 2019, fra https://www.egv.dk/images/omfonden/Christine_Swane/Aeldre_menneskers_ensomhed_juni_2017_maaenedskrift_for_almen_praksis.pdf

Tellervo, J. (2016) Sorg handler ikke om alder. I H.N. Matthisen & Brøndum L. (Red.) Den palliative indsats – en patientcentreret tilgang. København: Munksgaard, s. 191-208.

Winther, I. W. (2012). Hjemmet. I M. Raunkjær & M. Holen (Red) *Primærsektor – det nære sundhedsvæsen*. København: Munksgaard, s. 87-105.

Klinisk lederskab i globalt og lokalt perspektiv

Dahlgren G., Whitehead M., *WHO Collaborating Centre for Policy Research on Social Determinants of Health University of Liverpool*. World Health Organization 2006, reprinted 2007 s. 20-23.

http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0018/103824/E89384.pdf Side 10-27

Engell M. (2017) Karrieremuligheder. I: Engel L og Hundborg S. *Tag på udvekslingsophold – internationalisering i sygeplejerskeuddannelsen*. Gads forlag, s. 199-216.

Gapminder: <https://www.gapminder.org/>

Hansen, K. S. (2017). Medicinsk turisme stortrives, og det har konsekvenser for patienter og sygehusvæsen verden over. *Ugeskr Læger*, 179, V03170209.

International Council of Nurses: <https://www.icn.ch/nursing-policy/icn-strategic-priorities>

Kaae A. og Olsen, P.B., (2018). Problemorienteret projektarbejde - en værktøjsbog. Samfundslitteratur, 5.udgave, s. 225 - 251.

Kappel N og Tanderup L. (2020) Kulturelle aspekter af social udsathed. I: *Social udsathed og sygepleje*. København: Samfundslitteratur, s.65-75

Kappel N og Tanderup L. (2020) Sundhedskompetence og kulturel sundhedskapital. I: *Social udsathed og sygepleje*. København: Samfundslitteratur, s.77-85

Kiens, B., Beyer, N., Brage, S., Hyldstrup, L., Ottesen, L. S., Overgaard, K., Pedersen, B. K., Puggaard, L. (2017). Fysisk aktivitet- konsekvenser og sammenhænge. Hentet 17. december, fra <https://www.idan.dk/vidensbank/downloads/fysisk-inaktivitet-konsekvenser-og-sammenhaenge/a3aa1d26-ef5d-4311-8c90-995200d9b6d7>

Kitson, A., Conroy, T., Kuluski, K., Locock, L., & Lyons, R. (2013). Reclaiming and redefining the Fundamentals of Care: Nursing's response to meeting patients' basic human needs.

Konradsen F., Meyrowitsch D.W. (2016) I:Hildebrandt, S. *Bæredygtig global udvikling*. DJØF, kap. 3, s. 95-115.

Kram-rapport (2009) hentet 19.06.2020 https://www.sdu.dk/sif/-/media/images/sif/sidste_chance/sif/udgivelser/2009/kram_rapport.pdf Kap 3. og kap 6

Nielsen, B. & Krag, H. (2020) Interkulturel kommunikation. I: Nielsen, B. & Krag, H. *Kulturmøder i sygeplejen*. København: Samfundslitteratur, s. 41-49.

Nielsen, B. & Krag, H. (2020) Brug af tolke. I: Nielsen, B. & Krag, H. *Kulturmøder i sygeplejen*. København: Samfundslitteratur, s. 51-60.

Sundhedsstyrelsen (2020) Anbefalinger om ernæring <https://www.sst.dk/da/viden/ernaering/anbefalinger-om-ernaering>

Sundhedsstyrelsen (2020) Stress <https://www.sst.dk/da/viden/mental-sundhed/stress>

Sørensen, E. E., Bahnsen, I. B., Pedersen, P. U., & Uhrenfeldt, L. (2017). Sygepleje tilbage til det basale. *Fag and Forskning*, 2017(1), 52-57.

UN Sustainable development goals: <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>

Verdensmålene: <https://www.verdensmaalene.dk/>

WHO <https://www.who.int/>

WHO anbefalinger for fysisk aktivitet <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity>

WHO Mål for ernæring <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/healthy-diet>

Kompleks sygepleje i det nære sundhedsvæsen

Adelman, R. D., Tmanova, L. L., Delgado, Delgado, D. Dion, s., & Lachs, M. S. (2014). Caregiver Burden. A Clinical Review. *JAMA*, 311(10), 1052-1059.

Hentet den 6. december 2020 <http://gfcourse.co.il/wordpress-he/wp-content/uploads/2015/10/caregiver-burden.pdf>

Albertsen, K. og W. (2014). *Relationel Koordinering - om tværfagligt samarbejde og kommunikation*. <https://teamarbejdsliv.dk/wp-content/uploads/01-Relationel-koordinering-artikel-Karnov-HR-Guide-2014.pdf>

Birkler, J., (2017). Etik i ældreplejen (1. udgave). København: Munksgaard. Kap. 2, S. 33-43

Danbjørg D.B & Clemensen J (2018) Sundhedsteknologi. I: Frederiksen K. & Glinsvad B (red.) *Fag – Grundbog i sygepleje*. Kap. 10, s. 217-241. Munksgaard.

Dansk sygeplejeråd. (2015). *Træk på sygeplejerskers stærke kompetencer*. <https://www.ft.dk/samling/20151/almdel/suu/bilag/45/1567916.pdf>

Drachmann A.L, Christiansen, K & Lunde A. (2017). Sygeplejerskers arbejde med telemedicin i en tværsektoriel kontekst. I: *Klinisk Sygepleje*, nr. 2, s. 80–95. <https://doi.org/10.18261/issn.1903-2285-2017-02-02>

Drageset I (2009). Forholdet mellom avhengighet og autonomi i hjemmesykepleien. I: *Klinisk sygepleje*, nr. 2, 14–23.

Finderup J & Pedersen J.D. (2020). *Behandling i eget hjem kan blive ét stort eksperiment, hvis ikke vi tager de rette forholdsregler*. <https://politikensundhed.dk/debat/art7852683/Behandling-i-eget-hjem-kan-blive-%C3%A9t-stort-eksperiment-hvis-ikke-vi-tager-de-rette-forholdsregler>

Gillespie, M. (2010). Using the Situated Clinical Decision-Making framework to guide analysis of nurses' clinical decision-making. *Nursing Education in Practice* 10:333-340.

Haase, K. et al., (2016). Nye begreber i sygeplejerskeuddannelsen. *Uddannelsesnyt* nr 3 – 27. årgang, s. 11-16.

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (2009). Konflikt og kontakt. *Hovedland*, s. 41 – 65 (Kap. 2 At forstå konflikter) og s. 82–88 (Kap. 5 Kommunikation - Kortslutning og kontakt)

Hjortbak, B & Handberg, C. (2018) *Det Politiske Landskab*: J. F. Andersen & Kirsten Falk (Red.). Sundhedsvæsenet på tværs. København: Munksgaard, s. 19 – 33.

Holm, E & Henriksen, L. (2017). Sygdom hos den geriatriske patient. I S. Jastrup & E. Holm, (Red.), *Sygepleje til ældre* (1. udgave). København: Munksgaard. Kap 4, S. 53-64

Højbjerg, K. & Larsen, K. (2018). At lære at agere i et sundhedsvæsen under forandring. I S Hundborg (Red.), *Sundhedsvæsenet under forandring* (1.udgave). København: Munksgaard. Kap. 1, S. 9-31

Jekes, I. (2019). Lovgivning som ramme for den kommunale sygepleje. I: Ulla Skjødt, Inge Jekes & Malene Beck (Red.), *Sygepleje i det nære sundhedsvæsen*. (1. udgave), s. 48–64. Gads Forlag.

KL (2012c). Sammenfatning. I *Det nære sundhedsvæsen*. s. 4–10 https://www.kl.dk/media/10485/kl-udspil_det_n-re_sundhedsv-sen-2012.pdf

KL (2012a). Indledning og vision. I *Det nære sundhedsvæsen*. s. 11–13 https://www.kl.dk/media/10485/kl-udspil_det_n-re_sundhedsv-sen-2012.pdf

KL (2012b). Kvalitet i det nære sundhedsvæsen. I: *Det nære sundhedsvæsen*. s. 15–16 https://www.kl.dk/media/10485/kl-udspil_det_n-re_sundhedsv-sen-2012.pdf

KL (2011a). *Fremtidens hjemmesygepleje udfordringsrapport*. 16–22

KL, S. (2011b). *Fremtidens hjemmesygepleje udfordringsrapport*. 25–37

KL. (2018). *Kommuner overtager sygehusopgaver men mangler klare rammer*. <https://www.kl.dk/nyheder/momentum/2018/kommuner-overtager-sygehusopgaver-men-mangler-klare-rammer/>

Kristensen, S., Mainz, J. (2020). Basal Patientsikkerhed (1. udgave). København: Munksgaard. Kap 5, S. 87-101

Nielsen, B.F.R., (2019). Pårørendes rolle i den kliniske beslutningstagen. I B.F.R. Nielsen & H. Barbesgaard (Red.) Klinisk beslutningstagen. Sygeplejefaglige perspektiver. (1. udgave). København. FADL's Forlag. Kap. 11, s. 221-231

Pedersen I, Lund M, Eldrup D S og Glasscock T (2019): Kvalitetsudvikling I: Eldrup D S og Glasscock T (Red.), At lede sygepleje. Gads Forlag Kapitel 13

Region Hovedstaden. (2019). *Kommunikationsaftale*.

Social udsathed. (2020). I L. og K. Tanderup, *Social udsathed og sygepleje*. s. 23–33 Samfundslitteratur.

Sorknæs, A.D, Kolbæk, R & Fredskild, T.U (2018) De politiske og administrative rammer for den sundhedsinformatiske udvikling i: Fredskild, T.U, Kolbæk, R, Sorknæs, A.D & Gars, U (red): Sundhedsinformatik i sundhedsvæsenet s. 23 – 45. Gads Forlag København

Storm, A. (2013). Aldring og funktionsevne. I E.M.S. Damsgaard, D. Nielsen & K. Rahbek (Red.), Geriatrien tværfaglig og problemorienteret tilgang (1. udgave). København: Gads Forlag. Kap. 4, s. 55 -65

Sundhedskompetence og kulturel sundhedskapital. (2020). I L. og K. Tanderup, *Social udsathed og sygepleje*. s. 77–85 Samfundslitteratur.

Sundhedsstyrelsen. (2017a). *Anbefalinger for den palliative indsats*. s. 8, 13–29
https://www.sst.dk/da/sygdom-og-behandling/~/_media/79CB83AB4DF74C80837BAAAD55347DoD.ashx

Sundhedsstyrelsen. (2017b). *Kvalitetsstandarder for kommunale akutfunktioner i hjemmesygeplejen*.

Sundhedsstyrelsen. (2017c). *Tidlig opsporing af forringet helbredstilstand og nedsat funktionsevne hos ældre mennesker*.

Sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge hos socialt udsatte. (2020). I L. og K. Tanderup, *Social udsathed og sygepleje*. s. 35–42. Samfundslitteratur.

Svenningsen, H & Fredskild, T.U (2017) Velfærdsteknologiske muligheder for patientinddragelse i: Pii, K.H & Fredskild, T.U (red): Patientinddragelse i praksis-erfaringer, metoder og perspektiver s. 169-197. Gads Forlag København.

Sygeplejeetisk råd (2014). De Sygeplejeetiske Retningslinjer. Vedtaget på Dansk Sygeplejeråds kongres 20. maj 2014. Hentet 6. december 2020
https://dsr.dk/sites/default/files/479/sygeplejeetiske_retningslinjer_2014.pdf

Vilstrup, D. L. (2018). Sundhedsvæsenet som ramme for klinisk sygepleje. I Susanne Jastrup & Dorte Helving Rasmussen (Red.), *Klinik: grundbog i sygepleje*. (2. udgave), s. 37–54). Munksgaard.

Vinge S. (2018). *Kompleksitet i den kommunale hjemmepleje: en analyse af sygeplejerskernes perspektiv på kompleksitet i sygeplejen*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Voltelen, B. & Bjerre, J. (2018). Familiedialog og refleksion ved alvorlig sygdom. En guide for sundhedsprofessionelle. (1. udgave) Samfundslitteratur. Kap 1, s. 19-31

Winther I. (2012). Hjemmet. I M. og H. Raunkiær (Red.), *Primærsektor - det nære sundhedsvæsen*. Kap 4. Gyldendal.

Witthøfft, A. (2017). Når livet er for kort til hjemmebesøg. I: *Sygeplejersken*, Årg. 117, nr. 5. s. 26–28

Kulturmøder og interkulturalitet i sundhedsvæsenet

Baaig, N. (2019). Mødet med den muslimske patient- omsorg og støtte for alle. I: Stenfeldt, Viftrup, Hvidt (Red.) *Åndelig Omsorg*, Munksgaard, s. 167-183.

Blom, N., Huijts, T., & Kraaykamp, G. (2016). Ethnic health inequalities in Europe. The moderating and amplifying role of healthcare system characteristics. *Social Science and Medicine*, 158, s. 43–51.

Bøgeskov, B. 2019: Sondringen mellem lov og etik: Samvittighedens betydning for professionsetik. *Forstyrrelsen* (3), s. 5-8.

Bøgeskov, B. & Nielsen, B. Er tolkeloven uetisk? *Forstyrrelsen* (3), s. 14-17.

Debesay, Arora, Bergland (2018) Eldre migranternes møde med helsetjenesten. I Debesay & Tschudi-Madsen (Red.) *Migrasjon, Helse og Profesjon*. Oslo: Gyldendal, s. 94-107.

Devakumar, D., Shannon, G., Bhopal, S. S., & Abubakar, I. (2020). Racism and discrimination in COVID-19 responses. *The Lancet*, 395(10231), 1194.

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (2012). At forstå konflikter. *Konflikt og kontakt: om at forstå og håndtere konflikter*. Hovedland, s. 41 – 64.

Hammerich, E., & Frydensberg, K. (2012). Kommunikation, kortslutning og kontakt. *Konflikt og kontakt: om at forstå og håndtere konflikter*. Hovedland, s. 82-88.

Hempler, N. F., Jervelund, S. S., Ryom, K., Villadsen, S. F., & Vinther-Jensen, K. (2020). Veje til etnisk lighed i sundhed. https://www.danskselskabforfolkesundhed.dk/media/hblbpbpv/gps_veje-til-etnisk-lighed-i-sundhed_final.pdf

Jensen, I. (2018). En analysemodel for interkulturel kommunikation. *Grundbog i Kulturforståelse* (3. udg.) København: Samfundslitteratur, s. 99-114.

Jervelund, S. S., Malik, S., Ahlmark, N., Villadsen, S. F., Nielsen, A., & Vitus, K. (2017). Morbidity, self-perceived health and mortality among non-western immigrants and their descendants in Denmark in a life phase perspective. *Journal of immigrant and minority health*, 19(2), s. 448-476.

Jørgensen, M. & Nielsen, M. (2019) Når samtalen er svær. I Stenfeldt, Viftrup, Hvidt (Red.) *Åndelig Omsorg*. København: Munksgaard, s. 83-98.

Kleinman & Benson (2006): Anthropology in the Clinic: The Problem of Cultural Competency and How to Fix It. *PLOSmedicine*. 3(10). S. 1673-76

Lehn-Christiansen, S., Holen, M., (2016). Sammenfiltringer. Intersektionalitet som produktiv og udfordrende tilgang i undersøgelsen af ulighed i sundhed I: B. Dybbroe, S. Lehn-Christiansen, P.T. Andersen, C.K. Bak, *Ulighed i sundhed- nye humanistiske og samfundsvidenskabelige perspektiver*. Frederiksberg: Frydenlund Academic, s. 31-52.

Liversage, A., & Jakobsen, V. (2016). *Ældre fra Tyrkiet: Hverdagsliv og vilkår*. Roskilde Universitetsforlag, s. 33-57.

Munch, I 2013: Kulturelle sundheds – og sygdomsopfattelser I: Niklasson, G (red.) *Sundhed, menneske og samfund*, Samfundslitteratur, s. 37-61

Mygind, A., Kristiansen, M., Wittrup, M., Nørgaard, I. og Stig, I. (2013). Patient perspective on type 2 diabetes and medicine use during Ramadan among Pakistanis in Denmark. *International Journal of Clinical Pharmacy*, 35(2): 281-288.

Nielsen, B. & Krag, H. (2020) Kulturmøder i sygeplejen. I: Nielsen, B. & Krag, H. *Kulturmøder i sygeplejen*. København: Samfundslitteratur, s. 13-26.

Nielsen, B. & Krag, H. (2020) Kultur. I: Nielsen, B. & Krag, H. *Kulturmøder i sygeplejen*. København: Samfundslitteratur, s. 27-38.

Nielsen, B. & Krag, H. (2020) Interkulturel kommunikation. I: Nielsen, B. & Krag, H. *Kulturmøder i sygeplejen*. København: Samfundslitteratur, s. 39-47.

Nielsen, B. & Krag, H. (2020) Brug af tolke. I: Nielsen, B. & Krag, H. *Kulturmøder i sygeplejen*. København: Samfundslitteratur, s. 49-58.

Nielsen, B. & Krag, H. (2020) Diabetes. I: Nielsen, B. & Krag, H. *Kulturmøder i sygeplejen*. København: Samfundslitteratur, s. 59-69.

Nielsen, B. & Krag, H. (2020) Transkulturel psykiatri. I: Nielsen, B. & Krag, H. *Kulturmøder i sygeplejen*. København: Samfundslitteratur, s. 71-77.

Nielsen, BFR, Evron L. (2019) Interkulturel sygepleje. I: Hundborg S. (Red.). *Sygepleje og klinisk lederskab*. Bind 2, København; FADL's Forlag, s. 226-248.

Nielsen, D. S., Minet, L., Zeraig, L., Rasmussen, D. N., & Sodemann, M. (2018). "Caught in a Generation Gap": A Generation Perspective on Refugees Getting Old in Denmark—A Qualitative Study. *Journal of Transcultural Nursing*, 29(3), s. 265-273.

Nørredam, M. (2011): "Migration, etnicitet, helbred". I Lund, Christensen, Iversen (Red.) *Medicinsk sociologi*. København: Munksgaard, s.161-179.

Petersen, M. (2014). Unge flygtninges oplevelser af andetgørelse. I: Johannsen, G. & Petersen, M. *Unge Livsvilkår* København: Akademisk Forlag, s. 124-141.

Pirtle, W. N. L. (2020). Racial capitalism: a fundamental cause of novel coronavirus (COVID-19) pandemic inequities in the United States. *Health Education & Behavior*. 504-508

Sodemann, M. (2020). Det du ikke ved får patienten ondt af. s. 87-112 (Gratis e-bog) <http://www.ouh.dk/wm527849>

Sodeman, M. (2019). *Sårbar? Det kan du selv være*. s. 196-202 (Gratis e-bog) <http://www.ouh.dk/wm508196>

Songur, W. (2019). Older migrants' use of elderly care in Sweden: family affects choice between home help services and special housing. *European Journal of Social Work*, s. 1-11.

Tanderup, L., Pedersen, M.K., Kappel, N. (2019). Sygepleje og udsatte patientgrupper. I: Hundborg, S. (Red.) *Sygepleje & Patientinvolvering*, Bind 3. FADL's forlag, kap. 12, s. 264-286.

Østerskov, M. (2006): Kultur og fordomme gør blind. *Sygeplejersken*, 2006; 3, s. 50-53. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2006-3/kultur-og-fordomme-goer-blind>

Witthøft; A. (2016). Sundhedsvæsenet svigter de etniske patienter. *Sygeplejersken* (9), s. 22-26. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2016-9/sundhedsvaesenet-svigter-de-etniske-patienter>

Witthøft; A. (2016). De bygger bro over kulturgrøften. *Sygeplejersken* (9), s. 28-29. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2016-9/de-bygger-bro-over-kulturkloeften>

Witthøft; A. (2016). Fra Barnetolk til sygeplejerske: Der sker for mange fejl. *Sygeplejersken* (9), s. 30-32. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2016-9/fra-barnetolk-til-sygeplejerske-der-sker-for-mange-fejl>

Perspektiver i forhold til rusmidler og afhængighed og rusmidlernes indflydelse på befolkningens sundhed

Askgaard, G, Leon, D.A., Deleuran, T., Tolstrup, J.S. 2019. Hospital admissions and mortality in the 15 years after a first-time hospital contact with an alcohol problem: a prospective cohort study using the entire Danish population. In: *International journal of Epidemiology*, 2019, 1-9.

Becker, U. (2016). Alkoholrelaterede somatiske skader. I: Becker, U., Tolstrup, J. (Red.) *Alkohol brug, konsekvenser og behandling*. Munksgaard, kap. 10, s. 119-138.

Becker, H. *Outsiders Studier i afvigelsessociologi*. Hans Reitzels Forlag, kap. 1 og 2, side 23-57.

Birkmose, D. (2013). *Når gode mennesker handler ondt*. Tabuet om forråelse. Syddansk Universitetsforlag, kap 1 og 2, s. 11-59.

Brünés, N, Lisby, M., Keldsen, A.S., Elsborg, J. Socialsygeplejersker giver øget lighed i sundhed i adgang til sundhed. Dansk Selskab for Ledelse i Sundhedsvæsenet

Dreyer-Kramshøj, M. (2010). Drop berøringsangsten og tal om misbrugsmonsteret. *Sygeplejersken*

Elholm, B.S. (2015). Alkoholabstinenssymptomer og –behandling. I: Brünés, N., Elholm, B.S., Kappel, N. (red). *Mennesker med alkoholproblemer – baggrund, belastning, behandling*. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, kap 14, s. 179-193

Goffman, E. (2009). Stigma Om afvigerens sociale identitet. Samfundslitteratur, 2. udgave, kap. 1, s. 43-72.

Jensen, A. F. (2016). Afhængighedens biologi. I: Becker, U., Tolstrup, J. (Red.) *Alkohol brug, konsekvenser og behandling*. Munksgaard, kap. 7, s. 89-99.

Järvinen, M. (1998). Det dårlige selskab. Forlaget Socpol. Kapitel 5: En 'moralsk' sygdomsmodel, s. 66-81.

Kappel, N. (2015). Fordomme, kategorisering og stigmatisering af mennesker med alkoholproblemer. I: Brünés, N., Elholm, B.S., Kappel, N. (red). *Mennesker med alkoholproblemer – baggrund, belastning, behandling*. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, kap 4, s. 48-59.

Kappel, N., Tanderup, L. (2020) Social udsathed og sygepleje. Samfundslitteratur, kap. 2, 4. og 12

Ludvigsen, K.B., Brünés, N. (red.) 2013. SOCIALSYGEPLEJE I SOMATIK OG PSYKIATRI. En antologi over erfaringerne fra Projekt Socialsygepleje - det gode patientforløb. KABS VIDEN, Kap 2., s. 35-79

Ludvigsen, K.B., Brünés, N. (2013). Forbedret indsats for indlagte patienter med stofbrug. STOF Sommer 2013.

Lund, R., Nielsson, C.J. (2013) Sundhed og sociale netværk I: Niklasson, G.(red.) *Sundhed, menneske og samfund*. Samfundslitteratur, Kap. 13, s. 271-293

Mørck, C., Kappel, N., Martinsen, B. (2020) The Lived Experience of Alcohol Dependence: A Reflective Lifeworld Research among Outpatients in Alcohol Treatment. In: *Issues in Mental Health Nursing*, Vol. 41, Is. 5

Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., & Jørgensen, P. S. (2019). Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne: Håndbog i opgaveskrivning og metode. København: Samfundslitteratur. s. 92-103.

Pedersen, M.U. (2005). *Udvikling af misbrug og afhængighed af rusmidler*. Aarhus Universitets forlag, kap. 1-3, s. 19-46.

Pedersen, M.U. (2005). Udvikling af misbrug og afhængighed af rusmidler. Aarhus Universitetsforlag. Kapitel 4: Er misbrug og afhængighed af rusmidler en sygdom? S.47-66.

Pedersen, P.V. (2019). *Socialt udsattes møde med sundhedsvæsenet*. Statens Institut for Folkesundhed.

Rindom, H. (2004). *Rusmidlernes biologi – om hjernen, sprut og stoffer*. Sundhedsstyrelsen.

Rhodes, T. (2002) The 'risk environment': a framework for understanding and reducing drug related harm. *International Journal of Drug Policy*, Vol. 13: 85-94

Søgaard, V Y. (2014). Er det medicin du er påvirket af? *Sygeplejersken*. 14, s 32-34.

Sundheds og Ældreministeriet (2019). Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed. LBK nr. 731 af 08/07/2019 (Gældende). Danske love. Autorisationsloven: <https://danskelove.dk/autorisationsloven/44>

Sundhedsstyrelsen. 2017. Vejledning til læger, der behandler opioidafhængige patienter med substitutionsmedicin. www.sst.dk. Kap. 11. 6 Smertebehandling, s. 56-58

Tanderup, L., Pedersen, M.K., Kappel, N. (2019). Sygepleje og udsatte patientgrupper. I: Hundborg, S. (Red.) *Sygepleje & Patientinvolvering*, Bind 3. FADL's forlag, kap. 12, s. 264-286.

Trembacz, B. 2009. Vokset op med alkoholproblemer. Barndom og voksenliv – konsekvenser, modstandskraft og frigørelse. Dansk Psykologisk Forlag, Kapitel 8: Medafhængighed og fire roller s. 103-114, "Datteren, der ikke kunne komme i gang med sit eget liv" s. 169-175.

Zierau, F. (2016). Alkoholproblemer – definition I: Becker, U., Tolstrup, J. (Red.) *Alkohol brug, konsekvenser og behandling*. Munksgaard, kap. 5, s. 67-78.

Perspektiver på udsathed, sårbarhed og skrøbelighed

Framing health matters?

Bakken, R. (2029). Alle vil leve længe, men ingen vil blive gamle. København: Samfundslitteratur, s. 39-60 + supplerende s. 100-126.

Bøgeskov, B. O. (2017) Etisk dialog. København: Samfundslitteratur s. 77-109.

Edmondson, A. og Pini, S. (2019) The pros and cons of using photographs in nursing research, *Nurse Researcher* (2014+), 27(2), s. 8–13. doi: <http://dx.doi.org/10.7748/nr.2019.e1620>.

Ejrnæs, M. (2015) Risiko, risikofaktorer og resiliens, i Erlandsen, T. et al. (Red.) *Udsatte børn og unge - en grundbog*. København: Hans Reitzels Forlag, s. 47–58.

Ellis, P. and Abbott, J. (2013) Leadership and management skills in health care, *Nurse Prescribing*, 11(5), s. 251–254.

Evron, L. (2020a) Forebyggelse og sundhedsfremme, i Rasmussen, J. L. og Pedersen, M. K. (Red.) *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udg. Gads Forlag, s. 53–85.

Evron, L. (2020b) Medicinsk performance og empatisk forståelse, *Gerontologi*, 36(2), s. 15–21.
Grumløse, S. P. and Marschall, A. (2020) *Familie i medgang og modgang*. København: Hans Reitzels Forlag. S. 57-76.

Greve L. (2016). Den gode præsentation. Fem skridt til metodisk forberedelse og større gennemslagskraft. København: Samfundslitteratur, s. 81-94

Guenther, L., Gaertner, M. and Zeitz, J. (2020) Framing as a Concept for Health Communication: A Systematic Review, *Health Communication*, s. 1–2. doi: 10.1080/10410236.2020.1723048.

Hansen, S. H. (2020) Angste børn bliver afledt af Virtual Reality. <https://børne-og->

ungesygeplejersken.dk/angste-boern-bliver-afledt-af-virtual-reality/ (lokaliseret 12.12 2020).

Hansen, J. T. R. (2007) Tilknytningens betydning for etablering af nære relationer, i Ritchie, T. (Red.) Relationer i psykologien. 1. udg. Værløse: Billesø og Baltzer, s. 34–57.

Hart, S. (2009) Den følsomme hjerne. København: Hans Reitzels Forlag, s. 157-183.

Holm, K. G. et al. (2019) Growth and breastfeeding of preterm infants receiving neonatal tele homecare compared to hospital-based care, Journal of Neonatal-Perinatal Medicine, 12(3), s. 277–284.

Jørgensen, G. K. (2015) Ingen andre har forstået os, har forstået, hvor vigtige vi er - En undersøgelse af sundhedsplejerskers faglige selvforståelser. Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet, s. 51-53 og 62-63.

Kappel, N. and Tanderup, L. (2020) Social udsathed og sygepleje. København: Samfundslitteratur, s. 23-42.

Klode, K., Ringer, A. and Hølge-Hazelton, B. (2020) Interprofessional and intersectoral collaboration in the care of vulnerable pregnant women: An interpretive study, Journal of Interprofessional Care. doi: 10.1080/13561820.2020.1761306.

Kristensen, H. G. (2020) Litteratursøgning, i Rasmussen, J. L. og Pedersen, M. K. (Red.) Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi. 2. udg. København: Gads Forlag, s. 205–235.

Kyng, M. og Rasch, S. M. (eds) (2019) Udenlandske erfaringer og viden om sårbare og skrøbelige ældre - Opsporing, opfølgende indsatser, arbejdsgange og koordinationsprocesser. Sundhedsstyrelsen <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/Haandtering-af-saarbare-og-skroebelige-aeldre.ashx?la=da&hash=5D5DD1EC352266D14999792122F95DB1DCBDE052> (lokaliseret d. 11.12 20)

Lund, L. et al. (2019) Trivsel og hverdagsliv blandt børn og unge med kronisk sygdom. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU https://www.sdu.dk/sif/-/media/images/sif/sidste_chance/sif/udgivelser/2019/trivsel_og_hverdagsliv_blandt_boern_og_unge_med_kronisk_sygdom_23052019.pdf (lokaliseret d. 12.12 2020)

Maple (2019) Familier i sårbare positioner https://maplecph.com/download/190108_Maple_Egmont_Rapport.pdf (lokaliseret d. 11.12 20)

Nielsen, D. S. et al. (2018) Sårbarhed er en særlig udfordring i forskning, Fag og Forskning, 4, s. 56–61.

Pedersen, O. (2016) Normalitetens magt i sundhedsplejens praksis, i Glasdam, S. and Jørgensen, J. W. (Red.) Det nære sundhedsvæsen - perspektiver på samfundsudvikling og møder mellem mennesker. København, s. 161–170.

Petersen, K. E. (2016) Udsatte børn og unge - Teoretiske perspektiver på og forståelser af udsathed, i: Lund, J. H. (Red.) Tværprofessionelt samarbejde om udsatte børn og unge. Aarhus: Turbine, s. 39–68.

Rambøll (2020a) Casebeskrivelser styrket rehabiliteringsindsats for de svageste ældre. København https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Rehabilitering-aeldre/Casebeskrivelser_Styrket-rehabilitering-af-de-svageste-aeldre.ashx?la=da&hash=DB022EBF1D183BA48FD6B6C83D81939F8B17F3DB (lokaliseret d. 11.12 20)

Rambøll (2020b) Evaluering af puljen til styrket rehabiliteringsindsats for de svageste ældre. København <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2020/Evaluering-af-puljen-til-styrket-rehabiliteringsindsats-for-de-svageste-aeldre> (lokaliseret d. 11.12 20)

Rambøll Management Consulting (2020) Kortlægning af viden om grupper af udsatte ældre borgere med særlige behov. København <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Kortlaegning-af-viden-om-grupper-af-udsatte-aeldre-borgere-med-saerlige-behov/Kortlaegning-af-viden-om-grupper-af-udsatte-aeldre-borgere-med-saerlige-behov.ashx?la=da&hash=91571F3B6976790E0CE33BC322E49718255A77FC> (lokaliseret d. 11.12 20)

Rigshospitalet (2019) Kræftframte børn går i skole via robot. <https://www.rigshospitalet.dk/presse-og-nyt/nyheder/nyheder/Sider/2019/december/kraeftframte-boern-gaar-i-skole-via-robot.aspx> (lokaliseret 12.12 2020)

Sodemann, M. (2018) Sårbar? Det kan du selv være: Sundhedsvæsenets rolle i patienters sårbarhed. Morten Sodemann s. 8-52 <http://ouh.dk/dwn664471> (lokaliseret d. 11.12 20)

Sodemann, M. (2020) Det du ikke ved får patienten ondt af - Tværkulturel klinik og kommunikation i mødet med etniske minoritetspatienter. Morten Sodemann s. 22-49 <http://www.ouh.dk/dwn770311> (lokaliseret d. 11.12 20)

Sundheds- og Ældreministeriet (2019) Bekendtgørelse af sundhedsloven LBK nr. 903 af 26/08/2019 <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2019/903> (lokaliseret d. 11.12 20)

Sundhedsstyrelsen (2017) Tidlig indsats for sårbare familier. Afdækning af kommunernes indsats til gravide, spæd- og småbørn og deres forældre med udgangspunkt i sundhedsplejens ydelser. København: Sundhedsstyrelsen <https://www.sst.dk/-/media/Puljer/Tidlig-indsats-for-saerbare-familier/Afdaekningsrapport.ashx?la=da&hash=7A1E92D4DA44AA4F8F03B3B336F433E504BA7E07> (lokaliseret d. 11.12 20)

Sundhedsstyrelsen (2020) Rehabiliteringsforløb til ældre - Opsamling på evaluering og status på rehabilitering efter § 83 a i Danmark. København https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Rehabilitering-aeldre/Casebeskrivelser_Styrket-rehabilitering-af-de-svageste-aeldre.ashx?la=da&hash=DB022EBF1D183BA48FD6B6C83D81939F8B17F3DB (lokaliseret d. 11.12 20)

Viborg, A. L. og Torup, A. W. (2019) Sygdomslære. 3. udgave. København: Munksgaard s. 327-33
Wentzer, H. S. (2020) Fra hospital til hjem – Skrøbeligheder i ældres forløb i en landkommune. København. <https://www.vive.dk/media/pure/14892/4039029> (lokaliseret d. 11.12 20)

Wind, G. and Jorgensen, G. (2020) “It has been fun. Super-duper fantastic”: Findings from a Danish respite programme to support young carers, *Health & Social Care in the Community*, 28(3), s. 100–109. doi: 10.1111/hsc.12844.

Deltema:

Bregnballe, V m.fl (2015) Fælles beslutningstagen – en metode til patientinvolvering. *Sygeplejersken* 2015;(12):74-6

Dahlgren G., Whitehead M., *WHO Collaborating Centre for Policy Research on Social Determinants of Health University of Liverpool*. World Health Organization 2006, reprinted 2007 s. 20-23. http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0018/103824/E89384.pdf

Evron, L. (2020) Sundhedsfremme og Forebyggelse. I J.L. Rasmussens og M. Kjøller Pedersen, (Red.) *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. København: Gads Forlag. Kapitel 3. s. 53- 87.

Schmidt A.V. (2020): *Epidemiologiske design*. I: Rasmussen, J. L. & Pedersen M.K. (red): *Folkesundhedsvidenskab Og Epidemiologi* (s. 159-190, kap. 7). Gad.

Jekes, I. (2019). Lovgivning som ramme for den kommunale sygepleje. I *Sygepleje I Det Nære Sundhedsvæsen*. Gads forlag. s. 48-64.

Kappel, N. og Tanderup, L. (2020) Social Udsathed og sygepleje. Samfundslitteratur, Kap. 7: Sundhedskompetence og kulturel sundhedskapital, s. 77-86

Kristensen, S., Mainz J, 2020 'Basal patientsikkerhed', 1. udgave, 1. oplag, København: Munksgaards. s. 65-86, s-137-145

Maribo, T., Lange, L. B., & Nielsen, C. V. (2016). ICF. I *Rehabilitering- En Grundbog*. s. 73-88. København: Gad.

Pedersen, M.K. 2020. Social ulighed i folkesundhed. I J.L. Rasmussens og M. Kjølner Pedersen, (Red.) Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi. København: Gads Forlag. Kapitel 4. s. 115-132.

Podcast, S., Sygeplejersken, O., Hovedstaden, K., Midtjylland, K., Nordjylland, K., Sjælland, K., & Syddanmark, K. (2015). Fælles beslutningstagen-en metode til patientinvolvering. *Sygeplejersken*, 12, 74-76.

Povlsen, L. (2020): *Folkesundhedsarbejde i et historisk perspektiv*. I: Rasmussen, J. L. & Pedersen M.K.(Red): *Folkesundhedsvidenskab og Epidemiologi*, s. 33-52, kap. 2. Gad.

Spile M. (2017) Omsorg ved livets afslutning. I Jastrup S. & Holm E (red.). *Sygepleje til ældre*, s. 287-302. Munksgaard

Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 – Kronisk sygdom (sammenfatning)
[https://www.regionh.dk/til-fagfolk/Sundhed/Sundhedsprofilen/Documents/2017/Udgivelser/Sundhedsprofil%20-%20Kronisk%20sygdom%202017%20\(sammenfatning\).pdf](https://www.regionh.dk/til-fagfolk/Sundhed/Sundhedsprofilen/Documents/2017/Udgivelser/Sundhedsprofil%20-%20Kronisk%20sygdom%202017%20(sammenfatning).pdf)

Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 – Sundhedsadfærd og risikofaktorer
https://research.regionh.dk/ws/files/55781717/Sundhedsprofil_2017_del%201_2.pdf

Sundhedsstyrelsen. 2011. *Ulighed i sundhed Årsager og indsatser*, kap 1 + 2, s. 12-28
<https://www.sst.dk/~media/F674C77308FB4BoCA00EBo38F17E239B.ashx>

BEK nr. 903 af 26/08/2019 Bekendtgørelse af sundhedsloven. Kap 61- Patientsikkerhed.
<file:///C:/Users/ARTM/Downloads/A20190090329.pdf>

VEJ nr. 1 af 03/01/2011 Vejledning om rapportering af utilsigtede hændelser i sundhedsvæsenet m.v.
<https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2011/1>

Tellervo J. (2019) Ældre menneskers sorg – fra underkendelse til anerkendelse. I Jacobsen M.H., Guldin M., Busch C.J. (red) *Giv sorgen ord – Sorgkultur i forandring*. S.289-312. Munkgaard

Innovation på tværs

Rohde, L og Boelsmand, J. (2016): *Innovative studerende – arbejdsbog til professionsuddannelserne*. Akademisk Forlag s. 10 – 100.